ԷԴԳԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Խաչատուր Աբովյանի անվան ՀՊՄՀ
Պատմության և հասարակագիտության
ֆակուլտետի դեկան
Պատմ. գիտ. թեկն., դոցենտ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆԸ՝ ՆԱԵՎ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Խ. Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանը տասնամյակներ շարունակ հանրապետության կարևոր հայագիտական կենտրոններից մեկն է եղել, բանասիրության, պատմության, հասարակագիտության բնագավառում մանկավարժներ պատրաստող գլխավոր հաստատությունը: Մանկավարժականի հումանիտար ֆակուլտետների շրջանավարտները տասնամյակների ընթացքում իրենց ավանդն են ունեցել մատաղ սերնդի հայեցի դաստիարակության, ինչպես նաև պատմագիտության, բանասիրության, գրականագիտության զարգացման գործում: Պատահական չէ, որ Մանկավարժականում առաջիններից են եղել Պատմության և Բանասիրական (Լեզվագրական) ֆակուլտետները, որոնք իրենց գործունեությունը սկսել են հեռավոր 1930-ական թվականների սկզբներից և շարունակում են մինչև օրս: Հարյուրամյա համալսարանի հայագիտական ամբիոններում աշխատել և ներկայում էլ աշխատում են մեծավաստակ գիտնականներ, որոնց ներդրումը հումանիտար գիտությունների տարբեր ճյուղերի զարգացման գործում անուրանալի է: Այդ երախտավորների շարքում են Մկրտիչ Ներսիսյանը, Մորուս Հասրաթյանը, Հայկազ Ժամկոչյանը, Վարդան Պարսամյանը, Սուրեն Երեմյանը, Կարո Ղաֆադարյանը, Համո Հարությունյանը, Մանվել Զուլալյանը, Միհեր Կարապետյանը, Վաղարշակ Քոսյանը, Արարատ Ղարիբյանը, Առաքել Առաքելյանը, Վաչե Պարտիզունին, Աշոտ

Աբրահամյանը, Պարույր Սահակյանը, Արշալույս Բաբայան, Բոգդան Վերդյանը:

Մեր օրերում համալսարանը շարունակում է իր կարևոր ներդրումն ունենալ հայագիտության զարգացման բնագավառում: Հայագիտության երախտավորները ջանքեր են գործադրում կրթական, ուսումնական, գիտական, միջազգային համագործակցության բնագավառում նոր ձեռքբերումներ և կայուն զարգացում ապահովելու ուղղությամբ: Համալսարանում պատմություն և բանասիրություն ուսումնասիրող ուսանողները մշտապես ակտիվորեն ներգրավված են տարաբնույթ ուսանողական և երիտասարդական միջոցառումներին, նրանցից շատերը իրենց առաջին գիտական քայլերը կատարում են ուսանողական նստարանից սկսած:

Վերջին տարիներին զգալիորեն ընդլայնվել է մանկավարժական համալսարանի միջազգային համագործակցության շրջանակը: Այդ ուղղությամբ արձանագրվել են մի շարք կարևոր ձեռքբերումներ: 2016թ. համագործակցության պայմանագիր է ստորագրվել ՀՊՄՀ և Բուդապեշտեի Պիտեր Պազմանի կաթոլիկ համալսարանի միջև: Պայմանագրի հիման վրա նույն թվականին այդ համալսարանի Հումանիտար և հասարակական գիտությունների ֆակուլտետում բացվել է Հայագիտության ամբիոն: Հաշվի առնելով, որ վերջին տասնամյակներում արտասահմանյան հայագիտական ամբիոնները հիմնականում փակվում են կամ խիստ սահմանափակ գործունեություն իրականացնում, ապա սա կարելի է համարել աննախադեպ երևույթ: Այդ ամբիոնում վերջին տարիներին տարբեր կրթական ծրագրերի շրջանակներում ուսանել են մանկավարժական համալսարանի մի քանի տասնյակ ուսանողներ: Այդ կրթական հաստատությունում ուսանում են հայ երիտասարդներ նաև Արցախից և Սփյուռքից: Միջազգային կապերի ընդլայնման շրջանակներում կապեր են հաստատվել նաև մի շարք այլ

արտասահմանյան ուսումնական հաստատությունների հետ, մասնավորապես՝ ՌԴ Ուրալի դաշնային, Ֆրանսիայի Լիլի, Իսպանիայի Կորունայի, Լիբանանի «Հայկազյան» համալսարանների:

Համալսարանում ակտիվ է նաև գիտական կյանքը, մասնավորապես հայագիտության բնագավառում: 2003թ. հրատարակվել է «Հայագիտական հանդես» պարբերականը, որն ընդգրկված է ԲՈԿ-ի կողմից թեկնածուական և դոկտորական ատենախոսությունների դրույթների հրատարակման ընդունելի ցուցակում: Համալսարանում գործում են նաև մի շարք գիտահետազոտական լաբորատորիաներ, որոնք կարևոր ներդրում ունեն արդի հայագիտության զարգացման բնագավառում, ինչպես՝ «Հայաստանը 1920-1991 թվականներին» լաբորատորիան, «Լեզվաբանական հետազոտությունների լաբորիատորիան»: 2015-2018 թթ. պատմության ֆակուլտետը հրատարակել է «Պատմություն և հասարակագիտություն» գիտական տարեգիրքը: Համալսարանում պարբերաբար կազմակերպվում են հայագիտական հանրապետական և միջազգային գիտաժողովներ, որոնցից հիշատակության արժանի են «Ազգ, պետություն, հայրենիք, պետականության գաղափարը», «Հայության տեղաշարժերը և հասարակական-քաղաքական փոխակերպումները 20-րդ դարում և 21-րդ դարի սկզբին» և այլն:

Համալսարնում կարևոր տեղ է հատկացվում նաև հայագիտական առարկաների դասավանդման հարցերին, պարբերաբար կազմակերպվում են գիտաժողովներ՝ նվիրված դասավանդման մեթոդիկայի, համալսարան-դպրոց կապերին. բարձր հիմքերի վրա է դրված համալսարան-դպրոց կապը: